

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	17XECdo/13/2016
Identifikačné číslo spisu:	2309222147
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2309222147.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom: Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom: Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, konajúca prostredníctvom svojho konateľa, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., proti povinnej: S. A., nar. XX. Q., bytom T., M., o vymoženie pohľadávky oprávneného 539,33 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 23Er/1047/2009, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 10CoE/87/2012-38 z 27. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 10CoE/87/2012-38 z 27. septembra 2012 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Na základe návrhu oprávneného bolo začaté exekučné konanie, kde vykonaním exekúcie súd prvej inštancie poveril súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého poverením vydaným Okresným súdom Galanta č. 5202 064290* zo dňa 05. januára 2010 na uspokojenie pohľadávky oprávneného vo výške 539,33 eur s príslušenstvom a ďalších trov exekúcie, na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 13611/09 zo dňa 19. augusta 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21. septembra 2009 a vykonateľnosť dňa 24. septembra 2009 a ktorým bola povinná zaviazaná zaplatiť oprávnenému sumu 539,33 eur spolu s úrokom z omeškania 0,25 % denne zo sumy 489,96 eur od 18. marca 2009 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 162,50 eur, to všetko odo troch dní od právoplatnosti rozsudku (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

2. Oprávnený podaním zo dňa 14. novembra 2009, spísaným vo forme zápisnice u súdneho exekútora, žiadal súdneho exekútora o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - uvedeného rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“). Súdny exekútor dňa 16. decembra 2009 požiadal Okresný súd Galanta o udelenie poverenia na

vykonanie exekúcie voči povinnej.

3. Následne súd prvej inštancie uznesením č. k. 23Er/1047/2009-13 zo dňa 29. marca 2012 zastavil exekúciu vedenú súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 12586/09. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že dojednanie rozhodcovskej doložky vo všeobecných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere č. 4660256 zo dňa 18. júna 2008 (ďalej len „zmluva o úvere“), ktorú okresný súd podľa jej obsahu považoval za zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), bolo v rozpore s dobrými mravmi, s ustanoveniami slovenského právneho poriadku, ako aj právneho poriadku Európskeho spoločenstva, a to najmä s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13 EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovská doložka v zmluve o úvere je ustanovením spôsobujúcim hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa a tým neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keď nanútila povinnej záujem oprávneného riešiť všetky spory vzniknuté zo zmluvy o úvere pred rozhodcovským súdom, a to tým skôr, že povinná si takúto doložku osobitne nevyjedнала, možnosť eliminovať takéto pre ňu nevýhodné ustanovenie zmluvy nemala a samotný rozhodcovský súd sa na jednej strane veľmi starostlivo venoval právam a rizikám na strane veriteľa úveru (povinného), na strane druhej však celkom bez povšimnutia ponechal potrebu aplikácie noriem tzv. spotrebiteľského práva.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie oprávnený a Krajský súd v Trnave prejednávúc vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. svojím uznesením č. k. 10CoE/87/2012-38 zo dňa 27. septembra 2012 odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

5. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a vyjadril sa, že predovšetkým súd prvej inštancie je povinný skúmať, či exekučný titul, na základe ktorého má byť vedená exekúcia je spôsobilým exekučným titulom v zmysle zákonných ustanovení vzťahujúcich sa na exekučné konanie. Súd môže v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh, ale aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú zistené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Taktiež uviedol, že značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného zmluvným partnerom spotrebiteľa. Túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor. Vzhľadom na uvedené odvolací súd súhlasil so závermi súdu prvej inštancie v tom smere, že rozhodcovská doložka v prejednávanej veci sformulovaná oprávneným mala charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky (podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v rozhodnom znení) zo zákona považovanej za neplatnú (odsek 4 ustanovenia). Súd prvej inštancie preto rozhodol správne, keď v prejednávanej veci exekúciu ako celok zastavil. Zároveň však odvolací súd zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie v časti týkajúcej sa trov konania, keď použitie výnimky v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. je podmienené zložitou prípadu a jej aplikáciu je potrebné náležite odôvodniť. V konkrétnom prípade sa tak však nestalo, čím došlo k porušeniu práv strán konania na spravodlivý proces vrátane práva na náležité odôvodnené súdne rozhodnutie.

6. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený (ďalej tiež ako „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dve podania označené ako „Dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.09.2012, sp. zn. 10CoE/87/2012“ argumentujúc tým, že:

a/ súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. a/ O. s. p.),

b/ v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. d/ O. s. p.),

c/ vo veci sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. e/ O. s. p.),

d/ vo veci konajúce súdy svojím postupom odňali oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.),

e/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),

f/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.)

a zároveň

- súd svojím postupom odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), keď v súdnom konaní nerešpektoval procesný návrh oprávneného na to, aby došlo k prerušeniu konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ,

- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď súd opomenul aplikovať ustanovenie § 167 ods. 1 veta druhá O.s.p.,

- súd bol nesprávne obsadený (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 237 písm. g/ O.s.p.).

7. Dovolateľ svoju argumentáciu podrobne a rozsiahlo rozvinul v písomných podaniach na č. l. 46 - 50 a 54 - 58 spisu. Na základe tvrdení uvedených v dovolaní dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania. Súčasne navrhol konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikoval v podanom dovolaní. Navrhol tiež, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti uznesenia odvolacieho súdu.

8. Povinná ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávneného nevyjadrili.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 424 C.s.p.) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

10. Obidve dovolania žalobcu boli podané na poštu dňa 30. novembra 2012. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje postup súdu pri prejednávaní a rozhodovaní sporov. Civilným sporovým poriadkom bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Podľa čl. 2 ods. 1 základných princípov C.s.p., ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov C.s.p., právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 470 ods. 1 C.s.p. zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona.

11. Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia ako aj čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, dovolací súd posudzoval prípustnosť podaného dovolania, ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody, podľa zákona účinného v čase podania dovolania (ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p.).

12. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

13. V ustanoveniach § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. sú uvedené rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné. Je tomu tak v prípade, ak je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska s tým, že dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), ďalej ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O. s. p.).

14. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených rozhodnutí nemá. V prejednávanej veci Krajský súd v Trnave ako súd odvolací síce potvrdil v merite veci uznesenie Okresného súdu Galanta, avšak bez toho, že by vo výrokovej časti prípustnosť dovolania vyslovil. Rovnako sa nejedná o ďalšie prípady prípustnosti dovolania proti uzneseniu zakotvené v § 239 O. s. p., vzhľadom na ktorú skutočnosť je nepochybné, že dovolanie oprávneného v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

15. Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., na ktorú je odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. povinný vždy prihliadnuť (či už to strana sporu namietala alebo nie). Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale skúmal tiež, či v konaní odvolacieho súdu nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Pri existencii uvedených vád možno totiž dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. pritom nie je významný predmet konania ani subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že k vade vymenovanej v tomto ustanovení došlo, ale rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolateľ procesné vady uvedené v § 237 písm. b/, c/ O. s. p. nenamietal a keďže vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, zamerail sa odvolací súd osobitne na vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. namietanú dovolateľom, ktorá má spočívať v nerešpektovaní procesného návrhu oprávneného na to, aby došlo k prerušeniu konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a nerozhodnutí o takomto návrhu krajským súdom. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak sa strane sporu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký (vadný) postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia jej procesných práv priznaných jej v civilnom sporovom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov.

17. V predmetnom prípade naplnenie tejto vady vychádza z toho, že odvolací súd nerešpektoval návrh oprávneného na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ktorý podal v rámci odvolacieho konania, nerozhodol o ňom a v odôvodnení svojho rozhodnutia ani neuviedol dôvody, pre ktoré sa návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Rovnako nerozhodol ani o návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p., ktorý bol súčasťou jeho odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh oprávneného označený ako „Návrh na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a doplnenie právnej argumentácie k podanému odvolaniu“ bol doručený Okresnému súdu Galanta dňa 08. augusta 2012. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací napadnutým uznesením rozhodol dňa 27. septembra 2012 iba o odvolaní oprávneného zo dňa 19. apríla 2012, súdu prvej inštancie doručenom dňa 20. apríla 2012 (č. l. 19 - 26), a to bez uvedenia dôvodu prečo sa návrhom oprávneného na prerušenie konania vôbec nezaoberal.

19. Zo spisového materiálu tiež vyplýva, že podanie oprávneného s návrhom na prerušenie konania je v spise zažurnalizované ako č. l. 60 - 51, teda za samotným napadnutým uznesením odvolacieho súdu, ktoré je zažurnalizované ako č. l. 38. Je preto zrejmé, že Krajský súd v Trnave ako súd odvolací návrh na prerušenie konania podaný na okresný súd dňa 08. augusta 2012 v čase svojho rozhodnutia o odvolaní (27. septembra 2012) k dispozícii nemal, pretože súd prvej inštancie mu predmetný návrh ani nedoručil na rozhodnutie o takomto návrhu. Odvolací súd však nerozhodol ani o návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p., hoci tento bol obsahom samotného odvolania (bod 20 odvolania na č. l. 21 spisu).

20. Pokiaľ o včas podanom procesnom návrhu oprávneného odvolací súd nerozhodol bez toho, aby boli splnené podmienky pre takýto postup (napr. ak by bol návrh oprávneného doručený na súd prvej inštancie po dátume, kedy bolo rozhodnuté o odvolaní oprávneného, resp. po nadobudnutí právoplatnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvej inštancie), odňal oprávnenému v dôsledku uvedeného postupu súdov možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

21. Uvedená skutočnosť, teda že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. S poukazom na uvedené preto dovolací súd dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C.s.p. zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu nezaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalšími námietkami a návrhmi oprávneného uvedenými v dovolaní.

22. V ďalšom konaní, v ktorom je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.) sa tento vysporiada s vytknutými vadami v intenciách uvedených dovolacím súdom, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 C. s. p. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.